

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/131/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619200259
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8619200259.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Branislava Brezu v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného JUDr. Pavlom Pospěchom, advokátom, so sídlom Lichnerova 23, 903 01 Senec, proti žalovanej: Z. Š., H.. XX.XX.XXXX, R. C. L. XX/X, XXX XX K., zastúpenej JUDr. Vladimírom Sidorom, advokátom, so sídlom Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, o zaplatenie sumy 892,12 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 24.07.2019 č.k. 6Csp/12/2019-46 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výrokoch II. a III.

II. Žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalobcovi, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 250,06 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 18.4.2016 do zaplatenia a to v mesačných splátkach vo výške 30 eur splatných vždy do 15. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškaním čo i len jednej splátky sa stáva splatným celý dlh.

II. Vo zvyšku žalobu zamietá.

III. Žalovanej priznáva proti žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 53,91 %, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.“

2. Citoval ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, § 232 a § 290 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1,2,3 a 5, § 54 ods. 1 a 2, § 544 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

3. V odôvodnení uviedol, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná len čiastočne. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobca uzatvoril so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanej v skutočnosti úver po odpočítaní poplatku 150 eur len vo výške 1 350 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v mesačných splátkach po 81,99 eura po dobu 42 mesiacov. Prioritne súd uzavrel, že žalobca v predmetnom zmluvnom vzťahu vystupuje ako dodávateľ a zároveň veriteľ a žalovaná je

spotrebiteľom, predmetný vzťah medzi nimi, vychádzajúc zo zmluvy o úvere, je spotrebiteľský. Súd podrobil predloženú zmluvu súdnej kontrole a vykonaním dokazovania dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje korektné povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere tak, ako tieto určuje citované ustanovenia ZoSÚ. Po preskúmaní zmluvy súd zistil, že žalobca síce uviedol RPMN 26,06 %, avšak neuviedol všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že strany platne zmluvné dojednanie o náležitosti zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ nedojednali. V zmluve sa nachádza iba údaj o počte splátok 42 a výške mesačnej splátky 81,99 eura. Nie je zrejmé, aká časť splátky je určená na splátku istiny, na splátku úroku a na splátku poplatku. Zo žiadneho listinného dôkazu to nevyplýva. Uvedením súhrnnej výšky mesačnej splátky nie je správne uvedenie tejto zákonnej náležitosti. S ohľadom na vyššie uvedené právne posúdenie čerpaného úveru ako bezúročného a bez poplatkov, žalobca tak nemá nárok na zaplatenie úroku z revolvingového úveru, ale len nárok na zaplatenie istiny, teda poskytnutej čiastky úveru (úverový limit). Žalobca reálne poskytol žalovanej peňažné prostriedky v sume 1.350 eur a žalovaná zaplatila žalobcovi doposiaľ sumu 1.099,94 eura, a preto má žalobca nárok len na zaplatenie zvyšku poskytnutého revolvingového úveru v sume 205,56 eura. Vo vzťahu k domáhaniu sa zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 0,04 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania uviedol, že žalobca požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku. Na záver dodal, že mal za preukázané, že žalobca nepredložil a teda nepreukázal, že pred uzavretím zmluvy so žalovanou splnil povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 a 2 ZoSÚ, teda, že pred uzatvorením spotrebiteľskej zmluvy konal s odbornou starostlivosťou a skúmal schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Zo samotnej úverovej zmluvy to nevyplýva.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalovanej súd priznal náhradu trov konania vo výroku III. rozsudku podľa pomeru jej úspechu v spore v rozsahu 53,91 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že zmluva o revolvingovom úvere č.XXXXXXXXXX obsahuje určenie „termínu konečnej splatnosti viacerými spôsobmi, a to: a) určenie podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok a b) spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4,5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti. Vo vzťahu k tvrdeniu súdu prvej inštancie o absencii údaju podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22.2.2018 sp.zn. 3Cdo/146/2017, podľa ktorého nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej-ktorej anuitnej splátky. Má za to, že ak by zmluva mala obsahovať rozpísanie splátky, potom nevidí žiadny zmysel práva spotrebiteľa požadovať amortizačnú tabuľku podľa § 9 ods. 5 ZoSÚ. Veď dané údaje by už mal priamo v zmluve. Tzv. rozčleňovanie splátky je teda výklad založený na nesprávnom výklade zákona. Znenie ZoSÚ síce je nepresným prevzatím Smernice 2008/48/ES, to však súd nezbavuje povinnosti pri výklade vnútroštátnej normy prihliadať na základe nepriameho účinku na také ustanovenia úniijného práva, ktoré sú do príslušnej vnútroštátnej normy prevzaté. Vo vzťahu k dohode o poskytovaní služieb uviedol, že odplata za služby podľa Dohody o poskytovaní služieb nie je predmetom žalovaného nároku. Napriek tomu uviedol, že Dohoda je samostatným právnym úkonom, ktorého vznik nie je podmienkou pre vznik zmluvy o revolvingovom úvere, a teda v zmysle vyššie uvedeného má právnu povahu individuálneho dojednania. Dohoda o poskytovaní služieb je osobitne podpisovaná. Tento fakt nielen zdôrazňuje jej samostatnosť od ostatného obsahu zmluvy o revolvingovom úvere. Dĺžnik podpísaním tlačiva Žiadosti/Zmluvy neprístupuje a neuzatvára automaticky Dohodu o poskytovaní služieb. Žalovaná do dnešného dňa nikdy netvrdila, že o dané služby nemá záujem. K záverom súdu prvej inštancie o neskúmaní schopnosti žalovaného splácať úver uviedol, že súd prvej inštancie vychádza z nepodložených záverov. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva povinnosť žalobcovi automaticky predložiť doklady preukazujúce postup podľa § 7 ods. 1,3 a nasl. ZoSÚ. Pokiaľ mal súd akúkoľvek pochybnosť, potom v súlade s princípom objektívnosti a nestrannosti súdneho rozhodovania mohol žalobcu vyzvať na predloženie relevantných podkladov o tom, či spomenutá povinnosť bola alebo nebola splnená. Predložil odvolaciemu súdu hodnotenie dĺžníka - listinu, v ktorej sú zaznamenané údaje o príjme žalovaného, ním udaných výdavkoch, sume voľných zdrojov atď. Namietal rozhodnutie súdu aj v časti zamietajúcej uplatnený nárok na zmluvnú pokutu. Skutočnosť, že ustanovenie o zmluvnej pokute nie je individuálne dohodnuté, nespôsobuje jeho neplatnosť. Zmluvná pokuta dohodnutá v zmluve zodpovedá § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka jeho vykonávacieho

predpisu (§ 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.). Súd prvej inštancie rozhodnutie o zamietnutí nároku na zmluvnú pokutu odôvodnil skutočnosťami, ktoré sú všeobecné, neurčité a nepreskúmateľné a súčasne ktoré sú v rozpore § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca v nadväznosti na uvedené podal podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP odvolanie a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie v napádanej časti tak, že žalobe žalobcu vyhovie a žalovanú zaviazhe k povinnosti náhrady trov konania žalobcu v celom rozsahu.

6. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá považovala odvolacie námietky za nedôvodné. Rozsudok súdu prvej inštancie považovala za vecne správny, súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav a na vec aplikoval správne právne normy. Navrhla potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a žalovanej priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzavreli Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), ktorá bola žalovanou ako dlžníkom podpísaná dňa 03.09.2014 a žalobcom ako veriteľom dňa 12.09.2014. Súčasťou zmluvy boli aj Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti S. L. K. a Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.09.2014.

10. Uzatvorená Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.09.2014 (ďalej len „Zmluva“) je zmluvou o spotrebiteľskom úvere vychádzajúc z postavenia žalovanej ako dlžníka a žalobcu ako veriteľa zo Zmluvy v zmysle § 1 ods. 2 a § 2 písm. a) a b) ZoSÚ a že je namieste aplikovať ZoSÚ.

11. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

12. Žalobca v odvolaní napádal závery súdu prvej inštancie o nesprávnom právnom posúdení termínu konečnej splatnosti z dôvodu, že tento termín sa v úverovej zmluve nachádza. Predmetné odvolacie námietky považuje odvolací súd za prekvapivé a zmätočné, keďže súd prvej inštancie konštatoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť na základe záveru o absencii údajov o predpokladoch použitých na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ a výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nevzniesol odvolacie námietky voči záveru súdu o absencii údajov podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ, odvolací súd ho a považoval za nesporný.

13. K záveru súdu prvej inštancie o chýbajúcej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ uvádza odvolací súd nasledovné.

14. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a termíny splátok istiny,

úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

15. V súvislosti s údajom podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ a rozsudkom Súdneho dvora vo veci C-42/2015 Home Credit Slovakia, a.s. a Klára Biróová odvolací súd poukazuje na priamy účinok smerníc. Otázka priameho účinku smerníc sa vo všeobecnosti v podstate týka vymedzenia podmienok, za ktorých vnútroštátne orgány môžu určitú normu práva Únie aplikovať priamo, bezprostredne, na prípad, ktorý riešia. Vzhľadom na existenciu ustálenej judikatúry SD EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami (v tomto konkrétnom prípade veriteľ verius spotrebiteľ) v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci. Z uvedeného vyplýva, že priamy účinok je tak v zásade možný len v spore medzi jednotlivcom a štátom, kedy sa jednotlivec dovolá svojho práva vyplývajúceho zo smernice priamo voči štátu ako subjektu zodpovednému za nesprávne implementovanie smernice. Problém nastal v súvislosti s pochybnosťami, kde sú hranice nepriameho účinku smernice. Súd totiž na jednej strane má za cieľ v zmysle rozsudku C-42/15 dosiahnuť plný účinok smernice pri využití všetkých aplikačných metód a ustanovení celého právneho poriadku, no na druhej strane existujú obavy, aby nedošlo v sporoch medzi jednotlivcami k aplikácii nepriameho účinku smernice contra legem a navyše aj proti princípom súkromného práva, akým je aj princíp právnej istoty.

16. Dôležitý je tiež výklad rozsudku súdneho dvora vo veci C-42/15 a Smernice 2008/48/ES, pretože sa zdá, že súdny dvor mal „eurovýhradu“ len k amortizačnej tabuľke ako povinnej náležitosti zmluvy a len vo vzťahu k istine. Prejednávaná vec sa však netýka amortizačnej tabuľky, ale špecifikácie splátok úveru podľa jednotlivých zložiek, čo je v konečnom hľadisku relevantné aj na účely transparentnosti vstupných údajov pre výpočet RPMN.

17. Tak explicitne presné ustanovenie akým je ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ cez prizmu eurokonformného výkladu nemožno ignorovať a tolerovať absenciu údajov o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v žiadnej zmluve o úvere. Zákonodarcu v citovanom ustanovení jasne deklaroval, aké následky sú spojené s absenciou obligatórnych náležitostí uvedených pod písm. k) § 9 odsek 2 ZoSÚ a odvolací súd nevidí dôvod na odklon od vnútroštátneho predpisu.

18. Klausula objasňujúca špecifikáciu splátok úveru nielen podľa istiny ale aj úrokov a poplatkov má význam, aby bol jasný údaj, (i) z čoho splátka pozostáva, (ii) či splátka obsahuje aj poplatky, (iii) či neobsahuje poplatky, ktoré nemajú byť zaradené do RPMN), (iiii) či ide o amortizované splácanie alebo bez amortizácie alebo (iiiiii) údaj o tom, v ktorých splátkach je výlučne istina a v ktorých len poplatky (pri niektorých typoch úverov sú zmluvy formulované tak, že najprv sa splácajú výlučne úroky a v poslednej splátke istina) a pod.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu špecifikácia splátok úveru má svoj význam aj v tom, že spotrebiteľ má možnosť v prípade sankcie bezpoplatkovosti priamo zistiť, ktorej časti splátky sa táto sankcia týka. Spotrebiteľ má tiež možnosť kontroly, či v splátke použitej na účely výpočtu RPMN nie je uvedený poplatok, ktorý sa do RPMN nesmie započítavať. RPMN pritom predstavuje dôležitý údaj o celkových nákladoch na úver. Špecifikácia splátok úveru môže odhaliť aj nekalé obchodné praktiky, ak by nedošlo k naplneniu predzmluvných informácií o splátkach úveru (cieľ podľa II. bod 2 Smernice 2008/48/ES).

20. Povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy medzi stranami sporu boli aj suma, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom slová suma, počet a termíny splátok sa viažu ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, teda tak k istine, ako aj k úrokom a iným poplatkom. Je teda jednoznačné, že v každej zmluve musí byť uvedená tak výška istiny, ako aj úrokov a iných poplatkov, taktiež aj ich počet a termíny splátok. V danom prípade Zmluva, ktorá bola uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou obsahovala výšku anuitných splátok, a to v sume 47,43 eura (mesačná splátka 81,99 eura s platbou podľa Dohody o poskytovaní služieb) a počet mesačných splátok 42.

21. Odvolací súd má za to, že princíp právnej istoty prevažuje, smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami a nepriamy účinok smernice nemožno použiť contra legem, a preto v súlade s doterajšou masívnou aplikačnou praxou súdov je v prípade absencie náležitosti

špecifikácie splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

22. Odvolací súd odkazuje aj na väčšinové stanovisko Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove: „1. Ustanovenie § 9 ods. 2 písm. l) zákona č.129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „sporné pravidlo“) obsahuje právo spotrebiteľa na uvedenie splátok istiny spotrebiteľského úveru ako aj splátok úrokov a poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva zodpovedá taký výklad sporného pravidla, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška“, „počet“ a „termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom, a tiež k poplatkom (porov. rozsudok NS SR z 28.06.2016 sp. zn. 7Sžo61/2015, porov. tiež pri použití historického výkladu k totožnej dikcii podľa zákona č.258/2001 Z. z. rozsudok NS SR vo veci 7Cdo/128/2016).

2. Uvedené zákonné pravidlo sa deroguje s účinnosťou od 01.05.2018 novelou zákona č. 129/2010 Z. z. vykonanou zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

3. Do nadobudnutia účinnosti uvedenej zmeny zákona (uvedenej v bode 2). nie je v súlade s princípmi súkromného práva docieľiť ten istý derogačný efekt súdmi tzv. eurokonformným výkladom, pretože ten by:

1.odporoval zákazu eurokonformného výkladu contra legem,

2.odporoval by princípu právnej istoty,

3.nebol by súladný ani s výkladom rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15, keďže Súdny dvor EÚ za euronekonformnú považoval a) len amortizačnú tabuľku a b) len vo vzťahu k istine. Sporné zákonné pravidlo pritom predpokladá oveľa širší diapazón možnosti špecifikácie splátok spotrebiteľského úveru než je amortizačná tabuľka a než je len špecifikácia istiny. Navyše, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS predpokladá na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) údaje o splátkach, a to tak, aby transparentne bolo zrejmé, že tam nie sú uvedené tie poplatky, ktoré môžu byť v splátkach zahrnuté, ale do RPMN sa nezapočítavajú (čl. 19 ods. 2 smernice 2008/48/ES). Smernica taktiež výslovne predpokladá informovanie spotrebiteľov o špecifikácii splátok úrokov a poplatkov (čl.10 ods.1 písm. j/, príloha II., 2.).

23. V kontexte uvedeného ako aj so zreteľom na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 155/2011 zo dňa 21.12.2011, v ktorom Najvyšší súd SR ustálil, že: „Požiadavky na reflektovanie kasačného rozhodnutia v následnom rozhodnutí krajského (okresného) súdu sú totiž výrazne prísnejšie, než je tomu tak v prípade „púhej“ záväznosti precedenčnej. Zatiaľ čo v prípade tzv. precedenčnej záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu existuje možnosť, aby všeobecný súd rôzneho stupňa (ne)reflektoval právne závery najvyššieho súdu tým, že v dobrej viere predostrie konkurujúce úvahy a začne s judikátom zmysluplný právny dialóg, kasačná záväznosť môže (pochopiteľne len za nezmeneného skutkového stavu) byť reflektovaná len bezpodmienečným rešpektovaním rozhodnutia najvyššieho súdu. V konaní nasledujúcom po kasačnom rozhodnutí preto nie je priestor pre úvahy, či je právny názor najvyššieho súdu správny, fundovaný či úplný.“ odvolací súd sa odklonil od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018 a ustálil, že princíp právnej istoty prevažuje, smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami a nepriamy účinok smernice nemožno použiť contra legem, a preto v súlade s doterajšou masívnou aplikačnou praxou súdov je potrebné vyžadovať aj špecifikáciu splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov.

24. Novelizácia zákona č. 129/2010 Z.z. vykonaná zákonom č. 279/2017 Z.z. (s účinnosťou od 01.05.2018) zmenila ustanovenie § 9 ods. 2 písm. i) tak, že aktuálne znie: „Zmluva o spotrebiteľskom okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a frekvenciu splátok, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“.

25. Zreteľný rozdiel v použitom pojmosloví a nadväzne z logiky vyššie opísaných zmien možno nepochybne vyvodit', že zákonodarcu textom „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ mienil členenie (každej) splátky spotrebiteľského úveru a termínom „frekvencia splátok“ (od

01.05.2018) len uvedenie/označenie splatnosti dohodnutých/ jednotlivých splátok bez požiadavky ich rozčlenenia na časť zodpovedajúcu istine, úrokom a iným poplatkom.

26. Z uvedeného teda vyplýva, že až s účinnosťou od 01.05.2018 (§ 25j zákona č. 129/2010 Z.z.) došlo k zmene zákonného predpisu, z ktorej (zmeny) možno preukázať, že vnútorné členenie splátok už nie je zákonnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súdená vec sa však týka skutkového a právneho stavu pred novelou vykonanou zákonom č. 279/2017 Z.z.

27. Až rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia vs. Klára Bíroová dňa 09.11.2016 konštatoval, že Smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej úprave stanovovali povinnosť zahrnúť do zmluvy aj iné náležitosti než vymenúva článok 10 ods. 2 Smernice. Tento zámer zákonodarca náležite realizoval až novelou účinnou od 01.05.2018, kedy zosúladiť text vnútroštátnej normy so Smernicou. Do uvedeného obdobia teda/ale nie je možné hovoriť o riadnej transpozícii Smernice a relevantnej zmene vnútroštátnej normy.

28. Zhrnúc doteraz konštatované, podstatným nie je neúspešný zámer zákonodarcu transponovať smernicu do právneho poriadku, ale práve a len reálny výsledok legislatívneho postupu zákonodarcu, ktorý až do kvalifikovanej zmeny právneho poriadku účinnej od 01.05.2018 nastavil vyššiu miery ochrany spotrebiteľa než Smernica.

29. Nadväzne, pri ustálenom východisku o chybnnej transpozícii Smernice do právneho poriadku SR sú zásadnou skutočnosťou limity eurokonformného výkladu, ktorý (ako dokonca poukázal aj samotný Najvyšší súd v bode 24 odôvodnenia uznesenia sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018) výklad nie je absolútny a nemôže predovšetkým nahradiť znenie zákona. Táto metóda výkladu súvisí s nepriamym účinkom smerníc, ktorý (účinnok) zakladá povinnosť vnútroštátnych súdov usilovať sa vykladať transponované normy tak, aby sa dosiahol cieľ sledovaný smernicou.

30. Naznačené limity tohto výkladu spočívajú (okrem iného) v tom, že (takýmto výkladom) nesmú byť porušené všeobecné právne zásady, najmä zásada právnej istoty, preto eurokonformný výklad nemôže byť contra legem, ďalej že vnútroštátne právo má byť posúdené ako celok, tiež že vnútroštátne ustanovenia môžu byť vykladané len za použitia vnútroštátnym právnym poriadkom akceptovaných výkladových metód (bližšie pozri napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ C-282/10 Dominguez, kde Súdny dvor EÚ konštatuje v prípade nemožnosti dosiahnuť nepriamym účinkom súlad vnútroštátneho práva s normou EÚ, možnosť účastníka poškodeného nesúlalom vnútroštátneho práva dovoliť z tohto titulu sa náhrady škody).

31. Z opísaného teda rezultuje konečný záver, že princípu právnej istoty korešponduje len rovnaký výklad rovnakých „slov zákona“ a nesprávna transpozícia smernice EÚ nemôže byť odstraňovaná výkladom contra legem (čo si uvedomil aj zákonodarca, keď pristúpil od 01.05.2018 k jednoznačnej zmene formulácie textu spornej právnej normy).

32. Inými slovami, eurokonformným výkladom nie je možné preklenúť nutnosť legislatívnej zmeny, a to nielen vo vzťahu k jazykovému zneniu zákona, ale aj k jeho účelu.

33. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na prejudiciálnu otázku, ktorú položil Súdnemu dvoru EÚ uznesením č.k. 20Co/22/2019 zo dňa 12.06.2019, a ktorá sa okrem iného týka aj výkladu contra legem. V bode B spomínaného uznesenia sa odvolací súd pýta: „I. Či účinky smerníc a k nim príslušnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie ako Rasmussen, C-441/14, EU:C:2016:278, Pfeiffer, C-397/01 až C-403/01, EU:C:2004:584 body 113 a 114, Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, bod 48, Impact, C-268/06, EU:C:2008:223, bod 100; Dominguez, C-282/10, bod 25,27, a Association de médiation sociale, C-176/12, EU:C:2014:2, bod 38, bránia takej vnútroštátnej praxi, podľa ktorej k záveru o eurokonformnom výklade dospel vnútroštátny súd bez vykonania výkladových metód? (1) II. Ak po použití výkladových metód akými sú najmä teleologický výklad, autentický výklad, historický výklad, systematický výklad, logický výklad (metóda a contrario, metóda reductione ad absurdum) a po použití vnútroštátneho poriadku ako celku s cieľom dosiahnuť cieľ v článku 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice 2008/48 (ďalej aj „Smernica“) dospeje súd k záveru, že eurokonformný výklad smeruje k stavu contra legem, či v takom prípade porovnávajúc napríklad vzťahy pri diskriminácii alebo ochrane zamestnancov (2) možno priznať uvedenému ustanoveniu Smernice na účely ochrany podnikateľov voči spotrebiteľom

pri úverových vzťahoch priamy účinok a ponechať ako neuplatnené euronekonformné ustanovenie zákona?“

34. Na základe opísaných úvah sa odvolací súd priklonil v rámci zisťovania obsahu a zmyslu aplikovaných noriem (nález Ústavného súdu sp. zn. III.ÚS 341/2007 z 01.08.2008) k záverom uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/128/2016 zo dňa 29. novembra 2017, ktorý svoj základ nachádza v úsudku o danosti požiadavky vnútornej skladby splátok vyplývajúcej z platného právneho poriadku SR v znení účinnom do 01.05.2018 a pristúpil ku konštatovaniu/potvrdeniu vecnej správnosti meritórneho výroku napadnutého rozsudku.

35. Nakoľko v Zmluve absentuje uvedenie špecifikácie splátok na istinu, úroky a poplatky a v zmluve nie sú uvedené ani termíny splátok, je podľa odvolacieho súdu plne legitímny záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého žalobcovi, a to v súlade s ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ, v zmysle ktorého poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

36. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu upravenú v článku 8 Zmluvy, podľa ktorej mal dlžník v prípade omeškania s úhradou mesačnej splátky alebo jej časti, zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04% z dlžnej sumy za každý deň omeškania, niet pochyb o tom, že táto zmluvná podmienka nebola dohodnutá individuálne (je súčasťou formulárovej zmluvy vypracovanej veriteľom), dlžník do jej znenia zasiahnuť nemohol. Navyše dlžník je takúto zmluvnú pokutu povinný platiť dvakrát, a to pri omeškaní mesačnej splátky, ako aj v prípade omeškania s úhradou mesačnej splátky o viac ako tri mesiace. Zároveň z citovaného ustanovenia zmluvy nie je zjavné, do kedy je veriteľ oprávnený túto pokutu počítať. Odvolací súd sa tak stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o neprimeranosti zmluvnej pokuty.

37. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

38. V zmysle bodu 26. preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

39. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190) posudzoval dodržanie hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti upravenej v článku 8 smernice 2008/48, t.j. preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabilala alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Biróovej).

40. Vzhľadom na vyššie uvedené nároky, ktoré na dodávateľa kladie úijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

41. Žalobca v žalobe netvrdil a zo zmluvy, resp. žalobcom predložených listinných dôkazov pred súdom prvej inštancie nevyplýva, že by žalobca kvalifikovane skúmal bonitu žalovanej z hľadiska jej príjmov a výdavkov. Žalobca žiadne dôkazy vo vzťahu k otázke skúmania bonity žalovanej pred súdom prvej inštancie nepredložil. Až v odvolacom konaní žalobca za účelom preukázania skúmania bonity žalovanej predložil písomné listiny: hodnotenie dlžníka (žiadateľa o poskytnutie úveru), potvrdenie zamestnávateľa o výške mzdy žalovanej a výplatná páska žalovanej.

42. Podľa § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

43. Podľa § 154 CSP, prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

44. Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

45. Ust. § 154 CSP vyjadruje princíp koncentrácie čo sa týka možnosti strán sporu produkovať skutočnosti a dôkazy najneskôr do momentu vyhlásenia rozhodnutia súdom prvej inštancie, ktorým sa dokazovanie končí, čo znamená, že strana je v možnosti predkladať tvrdenia a navrhovať dôkazy v ďalšom konaní obmedzená. Na skutočnosti a dôkazy predložené neskôr, odvolací súd prihliadnuť môže len výnimočne, za podmienok stanovených v § 366 CSP. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 6Csp/12/2019-41 zo dňa 26.04.2019 vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia okrem iného označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení s tým, že poučil žalobcu v zmysle § 153 v spojení s § 149 CSP, že na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadať, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších dôkazov. Ďalej bol žalobca poučený v zmysle § 154 CSP o tom, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany môže uplatniť najskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (č.l. 41 spisu). Uznesenie bolo doručené žalobcovi dňa 02.05.2019. Pred vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania, žalobca netvrdil skutočnosti týkajúce posúdenia bonity, ani nepredložil vyššie uvedené písomné listiny. Keďže dôkazy predložené žalobcom v odvolacom konaní, sú novotou, ktorú v priebehu konania pred súdom prvej inštancie do rozhodného momentu žalobca neprodukoval, nejde o novoty spôsobilé k odvolaciemu prieskumu z hľadiska naplnenia zákonných predpokladov vymedzených § 366 písm. d/ CSP (žalobca v odvolaní netvrdil, teda ani nepreukázal, že tieto skutočnosti nemohol bez svojej viny uviesť v prvoinštančnom konaní), odvolací súd nemohol na tieto novoty v odvolacom konaní prihliadnuť.

46. Vychádzajúc z doterajších výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca ako veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalovanej ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 druhá veta ZoSÚ.

47. Za tohto stavu odvolací súd podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku II. a súvisiaci výrok III. o trovách konania ako vecne správny.

48. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnej žalovanej, ktorá podala vyjadrenie k odvolaniu odvolací

súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči neúspešnému žalobcovi, pričom o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).